

Zakon o provedbi uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Svrha Zakona

(1) Ovim se Zakonom utvrđuju nadležna tijela, nadležne ustanove i tijela za vezu te zadaće nadležnih tijela, ustanova i tijela za vezu u provedbi uredbi Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti.

(2) Ovim se Zakonom uređuje način sudjelovanja predstavnika hrvatskih nadležnih tijela i tijela za vezu u tijelima i stručnim odborima Europske komisije nadležnima za pitanja s područja koordinacije sustava socijalne sigurnosti.

(3) Ovim se Zakonom osniva Stalna međuresorna radna skupina za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti (u daljnjem tekstu: Međuresorna radna skupina) i uređuje njezin djelokrug.

Sudska praksa: [Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske](#)

Članak 2.

Pojmovi

(1) U smislu ovoga Zakona:

a) »Uredbe Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti« (u daljnjem tekstu: uredbe EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti) znače sljedeće uredbe: Uredbu (EZ) broj 883/2004 Europskoga parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti; Uredbu (EZ) broj 987/2009 Europskoga parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. kojom se utvrđuje postupak provedbe Uredbe (EZ) broj 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti; Uredbu (EU) broj 1231/2010 Europskoga parlamenta i Vijeća od 24. studenog 2010. o proširenju primjene Uredbe (EZ) broj 883/2004 i Uredbe (EZ) broj 987/2009 na državljane trećih zemalja koji tim uredbama još nisu obuhvaćeni isključivo na temelju svojeg državljanstva; Uredbu (EU) broj 1244/2010 Europskoga parlamenta i Vijeća od 9. prosinca 2010. o izmjenama i dopunama Uredbe (EZ) broj 883/2004 Europskoga parlamenta i Vijeća o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i Uredbe (EZ) broj 987/2009 Europskoga parlamenta i Vijeća o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EZ) broj 883/2004; Uredbu (EU) broj 465/2012 Europskoga parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. koja mijenja Uredbu (EZ) broj 883/2004 i Uredbu (EZ) broj 987/2009 te sve uredbe kojima se navedene uredbe mijenjaju, dopunjuju ili kojima se njihova primjena proširuje.

b) »Osnovna uredba« znači Uredbu (EZ) broj 883/2004 Europskoga parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti te sve uredbe kojima se navedena uredba mijenja ili dopunjuje.

c) »Provedbena uredba« znači Uredbu (EZ) broj 987/2009 Europskoga parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. kojom se utvrđuje postupak provedbe Uredbe (EZ) broj 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti te sve uredbe kojima se navedena uredba mijenja ili dopunjuje.

d) »Koordinacija sustava socijalne sigurnosti« je skup pravnih propisa Europske unije prema kojima se usklađuje primjena nacionalnih zakonodavstava o socijalnoj sigurnosti dviju ili više država članica Europske unije na radnika, samostalnog djelatnika ili na radno neaktivnu osobu koja se kreće ili boravi na teritoriju više od jedne države članice Europske unije, uključujući i članove obitelji te osobe, a radi ostvarivanja prava na davanja iz sustava socijalne sigurnosti.

(2) Ostali pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju jednako značenje kao pojmovi iz uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti.

Članak 3.

II. NADLEŽNA TIJELA

(1) Nadležna tijela su središnja tijela državne uprave u djelokrugu kojih, u skladu s posebnim zakonom, pripadaju grane socijalne sigurnosti iz odredbe članka 3. Osnovne uredbe.

(2) Nadležno tijelo za provedbu uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i ovoga Zakona za područje određivanja zakonodavstva koje se primjenjuje, područje mirovinskog osiguranja, što obuhvaća invalidska davanja, davanja za starost, davanja nadživjelim članovima obitelji i za područje prava po osnovi nezaposlenosti je ministarstvo nadležno za rad i mirovinski sustav. Ministarstvo ujedno obavlja poslove koordinatora za cjelokupno područje koordinacije sustava socijalne sigurnosti.

(3) Nadležno tijelo za provedbu uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i ovoga Zakona za područje obveznog zdravstvenog osiguranja i zdravstvene zaštite, što obuhvaća davanja za bolest, uključujući davanja za ozljede na radu i profesionalne bolesti je ministarstvo nadležno za zdravlje.

(4) Nadležno tijelo za provedbu uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i ovoga Zakona za područje obiteljskih davanja koja sukladno posebnom propisu pripadaju u nadležnost ministarstva nadležnog za socijalnu politiku i mlade i davanja za majčinstvo i istovjetna davanja za očinstvo je ministarstvo nadležno za socijalnu politiku i mlade.

Članak 4.

(1) Ministarstvo nadležno za rad i mirovinski sustav u provedbi uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti obavlja sljedeće poslove:

1. prati provedbu i obavlja nadzor nad provedbom uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti u području određivanja zakonodavstva koje se primjenjuje, području mirovinskog osiguranja i u području prava po osnovi nezaposlenosti,
2. sklapa dopunske sporazume s nadležnim tijelima drugih država članica za provedbu uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, odnosno daje ovlaštenje nadležnoj ustanovi za sklapanje takvog sporazuma u skladu s odredbom članka 16. stavka 1. Osnovne uredbe,
3. usuglašava stavove o nadležnoj državi osiguranja s nadležnim tijelima drugih država članica,
4. uspostavlja suradnju između nadležnih tijela i nadležnih ustanova u području socijalne sigurnosti,
5. izrađuje i koordinira pripremu očitovanja i mišljenja radi sudjelovanja u radu radnih tijela i stručnih odbora Europske komisije,
6. prati rad i obavlja nadzor nad radom pristupne točke za elektroničku razmjenu podataka u sustavu socijalne sigurnosti (EU Access Point),
7. imenuje osobe za kontakt za elektroničku razmjenu podataka (EESSI SPOC, AP SPOC i ostale osobe za kontakt) na prijedlog Središnjeg registra osiguranika,
8. daje logističku potporu i organizira rad Međuresorne radne skupine,
9. sudjeluje u radu Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti i Savjetodavnog odbora te stručnih odbora i radnih tijela,
10. prikuplja prijedloge nadležnih tijela za imenovanje predstavnika za Administrativnu komisiju za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti i Savjetodavni odbor, Revizijski odbor i Tehničku komisiju te radna tijela, iz redova nadležnih tijela i tijela za vezu.

(2) Ministar nadležan za rad i mirovinski sustav imenuje predložene predstavnike iz stavka 1. točke 10. ovoga članka.

Članak 5.

Ministarstvo nadležno za zdravlje u provedbi uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti obavlja sljedeće poslove:

1. prati provedbu i obavlja nadzor nad provedbom uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti u području obveznog zdravstvenog osiguranja i zdravstvene zaštite,
2. usuglašava stavove o nadležnoj državi osiguranja s nadležnim tijelima drugih država članica,
3. priprema očitovanja i mišljenja iz svog djelokruga radi sudjelovanja u radu radnih tijela Europske komisije,
4. predlaže predstavnike za Revizijski odbor iz redova ministarstva nadležnog za zdravlje i tijela za vezu s područja obveznog zdravstvenog osiguranja te predstavnike za Administrativnu komisiju za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti, ministarstvu nadležnom za rad i mirovinski sustav.

Članak 6.

Ministarstvo nadležno za socijalnu politiku i mlade u provedbi uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti obavlja sljedeće poslove:

1. prati provedbu i obavlja nadzor nad provedbom uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti u području obiteljskih davanja koja, sukladno posebnom propisu pripadaju u nadležnost ministarstva nadležnog za socijalnu politiku i mlade i području davanja za majčinstvo i istovjetnih davanja za očinstvo,
2. usuglašava stavove o nadležnoj državi osiguranja s nadležnim tijelima drugih država članica,
3. priprema očitovanja i mišljenja iz svoga djelokruga radi sudjelovanja u radu radnih tijela Europske komisije,
4. predlaže predstavnike za Administrativnu komisiju za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti iz redova ministarstva nadležnog za socijalnu politiku i mlade i tijela za vezu s područja obiteljskih davanja i davanja za majčinstvo i istovjetnih davanja za očinstvo, ministarstvu nadležnom za rad i mirovinski sustav.

Članak 7.

(1) Nadležna tijela iz članka 3. ovoga Zakona dužna su izraditi prijedloge akata koji će sadržavati očitovanje o području primjene Osnovne uredbe, kao i očitovanje o dvostranim ugovorima u području socijalne sigurnosti te o znatnim izmjenama u sustavu socijalne sigurnosti i najnižim davanjima.

(2) Ministarstvo nadležno za rad i mirovinski sustav predlaže dio očitovanja o davanjima za starost, invalidskim davanjima, davanjima za ozljede na radu i profesionalne bolesti i davanjima nadživjelim članovima obitelji te o davanjima za nezaposlenost.

(3) Ministarstvo nadležno za zdravlje predlaže dio očitovanja o davanjima za bolest.

(4) Ministarstvo nadležno za socijalnu politiku i mlade predlaže dio očitovanja o obiteljskim davanjima i davanjima za majčinstvo i istovjetnim davanjima za očinstvo.

(5) Objedinjeno očitovanje o području primjene Osnovne uredbe dostavit će ministarstvo nadležno za rad i mirovinski sustav Europskoj komisiji.

(6) Očitovanje o dvostranim ugovorima i očitovanje o izmjenama u sustavu socijalne sigurnosti izradit će se u okviru djelokruga Međuresorne radne skupine.

Članak 8.**III. NADLEŽNE USTANOVE**

(1) Nadležne ustanove su javne ustanove u djelokrug kojih, u skladu s posebnim zakonom pripada provedba prava iz grana socijalne sigurnosti navedenih u odredbi članka 3. Osnovne uredbe.

(2) Nadležne ustanove za provedbu uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i ovoga Zakona su: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Hrvatski zavod za zapošljavanje i Središnji registar osiguranika.

Članak 9.

(1) Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje je nadležna ustanova za davanja za starost, invalidska davanja i davanja nadživjelim članovima obitelji te davanja za ozljede na radu i profesionalne bolesti iz mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti, kao i za obiteljska davanja (doplatak za djecu).

(2) Sukladno nadležnosti za davanja iz mirovinskog osiguranja prema uredbama EU za koordinaciju određenoj stavkom 1. ovoga članka, a radi primjene članka 48. Provedbene uredbe, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje kao ustanova za kontakt provodi postupak revizije sažetka svih odluka o pravu na davanja iz svih država članica uključenih u postupak u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva za reviziju.

(3) Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje također je nadležna ustanova za određivanje zakonodavstva o socijalnoj sigurnosti koje se primjenjuje prema uredbama EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti.

(4) Kao ustanova nadležna za određivanje zakonodavstva koje se primjenjuje, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje obavlja sljedeće poslove:

- provodi upravni postupak radi donošenja odluke o zakonodavstvu države članice koje se primjenjuje na osiguranika,
- primjenjuje u pojedinačnim slučajevima odredbu članka 16. Osnovne uredbe u skladu s uredbama EU za koordinaciju i sporazumima koje je sklopilo nadležno ministarstvo ili Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, po ovlaštenju nadležnog ministarstva s nadležnim tijelima ili službama država članica Europske unije,
- izvještava o provedenom postupku tijela za vezu u državama članicama Europske unije na propisanim tiskanicama za vezu,
- dostavlja rješenja i obavijesti o određivanju zakonodavstva koje se primjenjuje drugim nadležnim ustanovama u Republici Hrvatskoj te izvještava nadležna tijela,
- pruža administrativnu pomoć nadležnim ustanovama drugih država članica Europske unije,
- usuglašava stavove o nadležnoj državi osiguranja s nadležnim ustanovama drugih država članica.

(5) U slučaju kada su ispunjeni uvjeti da se prema uredbama EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti na osiguranika primjenjuje hrvatsko zakonodavstvo o socijalnoj sigurnosti, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, na zahtjev poslodavca ili osiguranika, odlučuje na tiskanici propisanoj odlukom Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti. Uz tiskanicu izdaje se uputa o pravnom lijeku.

(6) U slučaju primjene odredbi članaka 13. ili 16. Osnovne uredbe, kao i u slučaju odbijanja zahtjeva za izdavanje odluke na tiskanici iz prethodnog stavka, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje donosi rješenje u upravnom postupku.

(7) U slučajevima iz stavka 5. ovoga članka, zahtjev se može smatrati urednim kada Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje od podnositelja zahtjeva i nadležne ustanove države članice Europske unije zaprimi kompletirane podatke neophodne za dovršavanje postupka.

(8) Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje vodi evidenciju o osobama i činjenicama na koje se odnose stavci 3. i 4. ovoga članka.

Članak 10.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje je nadležna ustanova za davanja za bolest i davanja za majčinstvo i istovjetna davanja za očinstvo te davanja za ozljede na radu i profesionalne bolesti iz obveznog zdravstvenog osiguranja.

Članak 11.

Hrvatski zavod za zapošljavanje je nadležna ustanova za davanja za nezaposlenost.

Članak 12.

(1) Središnji registar osiguranika je nadležna ustanova i tijelo za vezu za davanja za starost, invalidska davanja i davanja nadživjelim članovima obitelji u okviru obveznog mirovinskog osiguranja temeljenog na kapitaliziranoj štednji.

(2) Središnji registar osiguranika je ujedno i pristupna točka za elektroničku razmjenu podataka između nadležnih ustanova država članica u sustavu socijalne sigurnosti (EU Access Point).

(3) Kao pristupna točka Središnji registar osiguranika obavlja sljedeće poslove:

- priprema sustav elektroničke razmjene podataka u sustavu socijalne sigurnosti,
- priprema Protokol o obavljanju poslova pristupne točke,
- daje preporuke za poboljšanje sustava elektroničke razmjene,
- dizajnira sustav elektroničke razmjene u sustavu socijalne sigurnosti,
- predlaže osobe za kontakt za elektroničku razmjenu podataka.

Članak 13.

IV. TIJELA ZA VEZU

(1) Tijela za vezu u smislu članka 1. stavka 1. točke (b) Provedbene uredbe su središnja tijela nadležnih ustanova, odnosno njihove jedinice za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti.

(2) Poslovi tijela za vezu su:

1. davanje stručnih mišljenja nadležnim tijelima o pitanjima iz svoga djelokruga,
2. suradnja s tijelima za vezu drugih država članica sa svrhom provedbe uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti te izvještavanje nadležnih tijela o uspostavljenoj suradnji,
3. sudjelovanje u sklapanju dopunskih sporazuma za provedbu uredbi EU za koordinaciju, odnosno sklapanje tih sporazuma po ovlaštenju nadležnog tijela,
4. usuglašavanje stavova o nadležnoj državi osiguranja s tijelima za vezu drugih država članica,
5. sudjelovanje u radu Administrativne komisije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti, Tehničke komisije, Savjetodavnog odbora, Revizijskog odbora te njihovih stručnih odbora i radnih tijela, na prijedlog nadležnih tijela,

6. prosljeđivanje zahtjeva i podnesaka iz područnih ustrojstvenih jedinica u države članice Europske unije, te zahtjeva i podnesaka iz država članica Europske unije u područne ustrojstvene jedinice u sklopu ustanove nadležne za rješavanje o pravima na osnovi uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti.

Članak 14.

V. NADLEŽNOST POREZNE UPRAVE

(1) Nadležno tijelo za područje doprinosa za obvezna osiguranja je ministarstvo nadležno za financije – Porezna uprava, koje sudjeluje u međunarodnom postupku za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti na području određivanja zakonodavstva koje se primjenjuje i povrata doprinosa posredstvom tijela za vezu nadležnog za određivanje zakonodavstva koje se primjenjuje.

(2) Porezna uprava ministarstva nadležnog za financije obavlja poslove prikupljanja i povrata doprinosa u skladu s Osnovnom i Provedbenom uredbom te u skladu s odlukama Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje ili zahtjevima tijela za vezu drugih država članica koje joj Zavod proslijedi. Moguću prepisku s tijelima za vezu drugih država članica nadležnima za određivanje zakonodavstva koje se primjenjuje, Porezna uprava obavlja također posredstvom Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

Članak 15.

VI. MEĐURESORNA RADNA SKUPINA

(1) Međuresorna radna skupina predstavlja osnovni oblik suradnje između nadležnih tijela i nadležnih ustanova u području koordinacije sustava socijalne sigurnosti.

(2) U radu Međuresorne radne skupine sudjeluju predstavnici nadležnih tijela i nadležnih ustanova u području koordinacije sustava socijalne sigurnosti.

(3) Međuresorna radna skupina obavlja sljedeće poslove:

- prati provedbu i daje preporuke za provedbu uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti,
- koordinira aktivnosti prema radnim tijelima Europske komisije,
- usklađuje objedinjena mišljenja i očitovanja na prijedloge tumačenja odredaba uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti,
- daje preporuke za izradu zahtjeva za tumačenjem pojedinih odredaba uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti,
- daje smjernice za primjenu relevantne pravne stečevine u sustavu socijalne sigurnosti,
- koordinira aktivnosti vezane za sudjelovanje u izradi izmjena i dopuna, odnosno izradi novih pravila o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti,
- prati sudsku praksu Suda Europske unije i sudsku praksu nacionalnih sudova,
- koordinira izradu i objedinjava prijedloge očitovanja o davanjima, očitovanja o dvostranim ugovorima i očitovanja o izmjenama u sustavu socijalne sigurnosti,
- daje preporuke za izradu projekata u sustavu socijalne sigurnosti i preporuke za sudjelovanje u edukativnim programima radi postizanja učinkovitosti pri provedbi uredbi EU o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti,

– prati rad pristupne točke za elektroničku razmjenu podataka u sustavu socijalne sigurnosti (EU Access Point).

Članak 16.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Klasa: 022-03/13-01/28

Zagreb, 19. travnja 2013.

HRVATSKI SABOR